

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal

Budapest, József-körut
5. szám.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Az „Achilles” Sport-Egylet, az „Aradi Korcs.-Egylet” „Magy. Testgyakorlók köre” a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,” a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet,” a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,” a „Budapesti Torna-Egylet” a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet.” a „Debreczeni Torna-Egylet,” az „Egyetemi Athletikai Club,” „Első Magyar Vívó-Egylet,” az „Ersekújvári Vívó- és Torna-Egylet.” a „Fertői Csónakázó-Társaság,” a „Győri Csónakázó-Egylet,” a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,” a „Kolozsvári Athletikai Club.” a Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet,” a „Föv. Vívó-Club.” a „Körmendi Athletikai Club.” a Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet.” a „Magyar-Ovári Torna- és Vívó-Egylet,” a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet.” a „Makói Torna-Egylet.” a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet.” a „Lévai Torna- és Vívó-Egylet,” a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet.” a „Maros-Vásárh. Torna-Egylet.” a „N.-Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet.” a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,” a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet.” a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet.” a „Nemzeti Hajós-Egylet.” a „Neptun Budapesti Evező-Egylet,” az „Ó-Becsei Kerékpár-Egylet.” az „Ó-Budai Torna-Egylet,” a „Pécsi Athletikai Club,” a „Pozsonyi Hajós-Egylet,” a „Pozsonyi Torna-Egylet,” a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet.” a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,” a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-Egylet,” a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club,” a „Soproni Korcsolyázó-Egylet.” a „Szabadkai torna-Egylet.” a „Szarvasi Korcsolyázó-Kör,” a „Szegedi Csónakázó-Egylet.” a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet.” a „Szegedi Torna-Egylet.” a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet,” a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet.” a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet” és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycliegyesület” a „Pápai korcsolya-egylet,” a „Torontali korcsolyázó- és hajós-egylet.” „Szegedi Kerékpár-egyesület.” „Veszprémi torna-Egylet” „Tordai korcsolyázó-egylet” „Budapesti Torna-Club” „Zombolyai atletikai club” a „Szászvárosi atletikai club” a „Szolnoki korcsolyázó-egylet,” a „Budapesti polgári lövészegyesület” „Sportkedvelők köre,” a „Magyar Úszó-Egylet”

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Országos vívóverseny.

Hazánkban minden sportnak rendezettebbek versenyei mint a vívásnak, mert egészen téves uton haladunk. Az eddigi versenyeink nem annyira a küzdő vívók, mint a vívómesterek mérközésének tűntek fel, volt eset, hogy éppen reklámnak használtattak fel.

Helyes! Egy szót sem szólhatunk ellene, sőt a legnagyobb dicsőrével emlékezünk meg a vívótermek tanítványainak mérközéséről, a vívómesterek által tavasszal rendezni szokott zárt vagy nyílt versenyekről. De ezeket nem tekinthetjük másnak mint évfárá vizsgáknak, háziversenyeknek.

Azonban a kész vívóknál a mester nevének folytonos emlegetése vajjon jogosult-e? Vajjon p. u. Balogh Bódogban csak a mester tanítványát látjuk-e, vagy egy önálló egyéniséget? Vajjon szükségük van-e vívómestereinknek ezekre a vívóreklámokra, kiknek a nevük egészen mellékes, s csak az ő fő, hogy kinek volt a tanítványa?!

Mindezt nem vívómestereink rovására, hanem a vívó-sportjának jellemzésére hozzuk fel, mert a mester mindenkor joggal kívánhatja, hogy jeles tanítványa hálával említse fel nevét győzelmeikor, de valamikor talán leszünk már ott, hogy nem csak tanítványok, hanem az önálló kész vívók versenyeznek.

Azon sem csodálkozhatunk, ha a nyilvános versenyekre a vívómesterek nem lelkesítik a náluk vívókat, mert minden egyes vereség ront hírnevükön. Pedig ez a legigaztalanabb verseny volna a mesterek közt; őket különböző korú és tehetségű tanítványaiknak esetleges győzelmük vagy vereségük után ítélni meg. Aztán szünjék is meg mesternek a tanítványok által a másokra való felbőszítése mind azon czélből, hogy mutassák meg ők, hogyan kell veredni. A mesterek mérközése a vívásban igen tanulságos, még inkább érdekes, de nem főczél. Különösen akkor van helyén, ha külföldi mesterek provokálásakor a maguk és a magyar sport dicsőségéért vívnak. És erre a kiállítási versenyeknél bizony számíthatnak vívómestereink.

De a kiállítási versenyek műkedvelő vívóinkat is készületlen találják, nem a vívási ügyességben, hanem a versenyek rendezésében. Azt szeretnők tehát, hogy most tavasszal, a vívó évad végén alakuljon meg egy verseny bizottság, még pedig lehetőleg a vívást űző minden egylet és minden vívó iskola kebeléből 1—2 taggal. Arra is nagy súlyt fektetnek, hogy a versenybizottságban minden helybeli vívómester vagy az általuk közösen kijelöltek helyet foglaljanak; szükség van az ő tapasztalataikra és kipróbált rendezésbeni ügyességükre.

E verseny bizottságnak minél hamarabb meg kellene alakulnia, mert egy verseny rendezéséhez sok idő kell és a programot a verseny előtt hat héttel közzé kell tenni. Mint lap mi csak indítványt teszünk, hogy a valósulás könnyebben menjen. Indítványozzuk: 1. A Nemz. Tornaegylet vagy a M. Athletikai Club választmányára tegye meg a kezdeményező lépéseket, hívjon be egy alakuló gyűlést.

2. A gyűlés mondja ki, hogy hol és mikor (de mindenesetre május 15-ike előtt) országos vívóversenyt rendez.

3. A gyűlés által megalakítandó versenyrendező bizottság gondoskodjék, hogy az állam, mint a főváros az első országos vívóversenyt erkölcsileg és anyagilag támogassa; ha lehet a felséges udvar érdeklődését, esetleg megjelenését is eszközölje ki.

4. Gondoskodjék a bizottság arról is, hogy a vidékről a versenyre jelentkezők a vasuton kedvezményben, a fővárosban szives vendéglátásban részesüljenek.

5. Indítványozzuk, hogy a verseny, ha városi, állami és egyleti elégséges anyagi támogatásra talál belépti díj nélkül rendeztessék.

Ezek volnának óhajaink, de ezeket is csak a tárgyalás megindításának könnyítésére mondtuk el, nem mintha más aiapon nem volna lehetséges a vívóversenyt létrehozni.

Nagy súlyt helyezünk rá, hogy még ez évben rendezzünk országos vívóversenyt, hogy ez mintegy próbája

legyen a jövőévben rendezendőnek, melynél az egész világ előtt nem vallhatunk kudarcot.

Vajha egyleteink közt a ma már barátságos viszony bensőbbé válnék, hogy lelkes együttműködésük dicsőséget szerezne a magyar testgyakorlatoknak. És vajha erős fiatalságunk a vívást ne csak azért tanulja, hogy vele dicsekedhessék, hanem, hogy a verseny küzdelmére is bátor legyen.

Hanem bíz a fiatalság nagyrésze viadorságával kérkedik, ha két félévig egy vívóiskolába járt, és vajmi kevés a valóban szorgalmas vívó. Pedig éppen a vívás a legtöbb gyakorlatot kívánó sport. Azt merem állítani, hogy igazán jó vívó fiatal ember nem is lehet, mert rövid idő alatt nem szerezheti meg azt a sokféle ügyességet és nyugodtságot, mi a jó víváshoz szükséges. Nálunk pedig még mindig lealázónak találják az idősebb férfiak a versenymérkőzéseket, vagy pedig féltik hírből kapott jóhíruket a porondon veszélyeztetni. Hisz hogy valaki nálunk jóvívó hirbe kerüljön elég hozzá két szerencsés párbaj.

Szükség van tehát minden tekintetben jól rendezett vívóversenyekre, melyek nélkül vívási sportunk örökösen az iskola-vívás színvonalán marad.

Eltornászósodás.*)

Paedagogiai cikk írójának semmiképen sem lehet célja, hogy cikkét egyszerűen elolvassák és tudomásul vegyék; ha ez az ő ideáljainak netovábbja, akkor minden tollvonással egy-egy hiábavaló munkát végzett. Ha vádat is fog tartalmazni ezen közlemény: úgy a vád csak egyesek ellen fog irányulni, hogy pedig ne volnánk az óriási középiskolai testületben vádolható egyesek, azt józan fővel senki sem fogja kétségbe vonhatni.

Középiskoláink történetében a Csáky-aera kétségen kívül kimagasló korszak. Údvös reformok a miniszternek félreismerhetetlen nemes törekvése, mely szerint sok mindenféle létező bajon komolyan akart srgíteni, az objective sine ira et studio visszapillantót hasonló nemes törekvésekre fogja buzdítani.

A létező bajoknak legnagyobbika a túlterhelés a tanuló ifjúságnak szellemi munkával való túlterhelése volt. — Talán ma is az. — E bajnak antidotumát a testi erőknél fejlesztésében látta középiskolai ügyünk akkori vezetője. A testet edzeni, a test erőket gyakorolni — megadni a testnek is a magáét — ezt tűzte ki feladatuj magának a miniszter.

Középiskolai rendszerünknek gyökeres megváltoztatása nem volt szándékában; úgy miként ő előtte sok kiváló politicus, a meglévő basison teremtett reformokat. A középiskolai keretnek egyébként való meg nem változtatása mellett e szerint csak a torna lehetett az, melynek intensivebb tanításától volt várható ama szellemi és testi munka között óhajtott egyensúlynak megteremtése.

Kövessük figyelemmel az ide vonatkozó rendelkezéseket és azoknak tisztán látható eredményeit. Hogy az eszmének széles körben érdeklődés biztosíttassék, az országos tornaversenyek rendeltetnek el. A tornatanítás lényeges factorává lesz a középtankolai oktatásnak, a tornázásból nyert elégtelen érdemjegy súlylyal bir ott, hol különben tehetséges és jeles előmenetelű tanulónak a tandíj fizetése alól való felmentéséről van szó. A tornaórák most már gyakrabban vannak beékelve a rendes órák közé, mert — melleleg megjegyezve — egy órai kötélhuzás vagy gyöngyöző izzadásig üzött lóugrás után a szellem a logikai categoriák vagy a trigonometriai tételek befogadására jóval fogékonyabb. A tornaversenyek időszakában láz lepi meg a középiskolákat. A versenypróbák sikere, a costumek állása, azok előteremtésének — (nagyobbára finanszialis kérdések miatt való) — nehéz-

ségei határozzák meg az egyes iniezetekben az időszaki hangulatot. Az igazgatókat, vezető, felügyelő vagy kíséző tanárokat igazgatóságuk képtelenné teszi arra, hogy tanítói és adminisztratív munkájokban a mindenkoron olyannyira szükséges egyformasággal és higgadt ítéllettel járjanak el. A valamely intézethez kinevezett új tanár értéke 50°₀-al nő, ha kisül róla, hogy tornát is tud tanítani. Fiatal tanárok methodicus kiképzésük rovására mohón kapkodnak a tornatanítói képesítés után. Isten háta mögötti intézetek nagyreményű kezdő directorai az egész tanárkart megtornáztatják.

A tudományos életet élő és öntudatos nevelői munkát végző tanár csakhamar megérzi e légkör lehat. Középiskoláinkban az idealismus ügyis gyenge lábón áll. Vádképen hangzott ez el a közel multban a Közlöny hasábjain, a vádat vita követte, pro és contra után azután napirendre tértünk. Ama vádnak jogos voltát korántsem akarom elősítgetni. Ily kérdésben könnyen érheti a középiskolai szellem hordozóit, a tanárok összeségét valamely igazságtalan szemrehányás. De tény, hogy a komoly, pszichologiai alapon nyugvó paedagogia nem valami erős oldala mai gymnasiumainknak vagy reáliskoláinknak. A tornaszellem, az eltornászósodás e bajon korántsem segít. Adjuk meg a testnek azt, a mi az övé; de ne feledjük, hogy a szellem is megköveteli a magáét. A tornaiskolává fejlesztett középiskola a túlterhelés bajain nem segít, inkább még nagyobbítja a bajt.

Gondoljuk meg, hogy az ifjuság egyik oldalán csüngő nehéz súlynak a másik nehéz súlylyal való ellensúlyozása a középnek mozdatatlanságát, vagy legjobb esetben feszes járását eredményezi.

De hát vajjon mi a mi teendőnk, mert „gáncsolni könnyű, de jobbat ajánlani nehéz.“ Elhagyjuk a testi erő fejlesztését és gyakorlását? Csak a szellemi erőket neveljük? Korántsem. Kűszöböljük ki a középiskolai tornatanításból mindazon gyakorlatokat, melyek az acrobatóság félreismerhetetlen bélyegét hordozzák, szoritkozzunk szabad gyakorlatokra, nem annyira mély és magas- mint inkább a távolugrásra mindennemű „óriás“ és „halál“ epitheton-nal jelezhető gyakorlatot pedig hagyjunk ki a középiskolai tornatanítás keretéből. A tornaversenyeket, tekintve azoknak költséges, időtrábló, hűségöt teremtő s így erkölcsi értéküket illetőleg is kifogásolható mivoltát, tekintve továbbá az ily versenyeken felmerülő örökös zűrzavarokat — teljesen mellőzhetjük.

(Trencsén).

Posch Árpád.

Válasz az „Eltornászósodás“-ra!

A „Közlöny“ szerkesztője a fenti cikkekre csillag alatt megjegyzi: „Ha cikkezőnek lényegében van is valami igaza, azt hisszük kissé túlzásba esik maga is.“ Tehát ha van(?) igaza, a lényegben(!) van, de ebben is csak valami, (!) tehát csekély, de még ebben is túlzásba esik. Ez az utrabocsátás vigasztal csak meg, hogy a testi neveléssel újabban oly alaposan foglalkozó Közlönyben ily cikket olvashattunk. Azonban sem csodálkozni, sem megbotránkozni, sem haragudni nem akarunk. Pedig az nagyon nehéz!

Első kötelességünk megállapítani a cikknek a do-logra vonatkozó igazságait. Tehát igazságok:

„Adjuk meg a testnek azt, a mi az övé; ... a szellem is megköveteli a magáét.“

„A tornaiskolává fejlesztett középiskola a túlterhelés bajain nem segít, inkább még nagyobbítja a bajt.“

„Kűszöböljük ki a középiskolai tornászásból mindazon gyakorlatokat, melyek az acrobatóság bélyegét hordozzák.“ stb.

Ezek igazságok, de soha senki által meg nem támadottak, sőt manapság közhelyekké váltak. Ezekkel szemben állnak a cikk nem igazságos, hibás, hiányos, túlzott és valótlan állításai.

Hisz maga a cím egy nagy valótlanosság! Minden *

*) Az Orsz. Közép. Tan. Közlöny jan. 20-iki számából

igazi nevelő belátja, hogy az iskolának a testnevelésre is gondot kell fordítani, hogy az ideális nevelésnek és az idealismusként nem ellensége az ép test. Az ideális életet élő embertől nem kívánjuk ma már, hogy aszkéta legyen. Sőt azt merem hinni, hogy az egészséges testű ember idealismusa egészben józanabb, mint a betegé, ha már az életfelfogást az épségtől, erőtől tesszük függővé.

Különös dolog, hogy a század végén egy tanár ember a középkori felfogással ítél a testi nevelésről és fellendülését az idealismus hanyatlásának tekinti. Mi pedig örvendünk, hogy a testi nevelés renaissance korát éljük; hogy minden nagy állam nevelői épen napjainkban a testi nevelésben keresnek utat-módot az észszerűbb nevelésre.

Francia-, Olasz-, Németország, Belgium hatalmas, hozzánk elható állami és társadalmi munkát fejt ki az állami testgyakorlatok érdekében. Erről a cikkíró mit sem tud!? Franciaországban megalakult az olimpiai játékokat felkaroló nemzetközi társaság; Németországban a városok vetekedve állítják fel a játéktereket; Belgiumban egy hatalmas társaság küzd az iskolai testgyakorlatok terjesztéséért és így tovább. És mi is büszkeséggel tekintünk vissza pár évi munkásságunkra és azon dicsőségünkre, hogy a testgyakorlati reform mozgalomban megelőztünk több nagy államot. Büszkeségünk lesz mindenkor a Csáky és Berzeviczy munkássága, melytől számítjuk a mi renaissance-unkat. De a legnagyobb dicséret mellett is, mely méltán illeti meg e két nagy emberünket, mi az eddigi állami intézkedéseket csak kezdeményező lépéseknek tekintjük a nagyobb társadalmi és állami teendővel szemben. Mi nem az eltornászodástól félünk, hanem az ügy elposványosodásától, a félben maradt intézkedésektől.

De ugyan mi is adta az író tollára az eltornászodás szavát? Mik azok az előtte oly félős jelek, melyektől az ideális nevelést félti? Ugy látom, hogy leginkább a tornaversenyek nem tetszenek neki! Azonban bocsásson meg, e dolgot az ahhoz értő emberek Európaszerte ellenkezőleg ítélvén meg, lapunk olvasói előtt pedig az érvek ismereteseke lévén, mi egyéni felfogását sajnálattal tudomásul vesszük és a jól rendezett tanulói versenyeket nagyon jól fizetőknak, helyesen időtráblóknak, természetesen hiúságot (!) teremtőknak, és erkölcsi értékben becseseknek tartjuk.

A testgyakorlatok nagyobb mérvű felkarolása és a túlterhelés könnyítése, hogy szoros viszonyban vannak egymással, azt akaratlanul a cikk írója is elismeri, mikor panaszkodik, hogy a tornaversenyek mennyire gátolják a tanulók és tanárok munkáját. Persze, hogy gátolják! Hisz ép a testi nevelésre szánt heti egy és fél óra elégedetlensége a fő baj. Ezen pedig segíteni fogunk. Ma még csak ott vagyunk, hogy időlegesen zavarjuk a szellemi tulsok munkát a versenyekkel, de hiszem, hogy nemsokára még két heti órát is elfoglalunk a mi és minden nevelő előtt fontos testi nevelésre. Rövid időn aztán befogják látni a túlterhelést főleg a házi feladatokkal tűrhetetlenné tevő tanárok, hogy engedniök kell.

Hogy maga a testgyakorlat, különösen a játék eredetileg is könnyít a túlterhelésen; hogy a testi fáradtság nem egy a lelki kimerüléssel, azt a cikkíró nem érti, ez neki nagyon magas, pedig több ezer éves igazság. Az igaz, hogy nem a szabad- és rendgyakorlatok és a komplikált szertornázás segítnek a bajon, hanem főleg a játék. Hisz már Julius Caesar a labdázásban igyekezett felfrissíteni az állami gondokban kifáradt lelkét. Gallenusnak a labdázásról irt elveszett munkájából tudunk annyit, hogy mily lelkesen ajánlotta a labdázást

a test erősítésére és a lélek felfrissítésére. De még a favágás is szórakoztató, lelki frissítővé válik arra nézve, ki kedvvel végzi.

A cikk írója provokáló hangon vádként hozza fel tarthatalan állításait „az óriási középiskolai testületben vádolható egyesek ellen.“ Meg is mondja, hogy kik ezek. Először azon tanárok, kik „methodikus kiképzésök rovására (!!) mohón kapkodnak a tornatanítói (!) képesítés után“ Másodszor vádolja az egyes igazgatókat, apostrofálván őket a következőleg: Isten háta mögötti (mily kollegiális cím Trencsénből!) intézetek nagyreményű kezdő direktorai, kik az egész tanári kart. megtornáztatják.“

Igy hát guny és vád illeti azon tanárokat, kik a tornát is tudják tanítani és azon igazgatókat, kik a tanári kar testi épsége és a testületi szellem érdekében együtt vívnak, tornáznak, gyalognak tanáraikkal!!

A mennyiségtan tanára p. u. a cikk író szerint rosszabbul tanítja a kétszer kettőt, rosszabbul nevel, elveszti idealismusát, ha tornából is képesítve van. Ugyan, ugyan Posch úr!

Bennem épen e cikk hangja, ismeretköre azt a gondolatot érleli meg, hogy mint a tanítóképzőben, úgy a tanárképzőben is kötelezővé kell tenni a testgyakorlatok üzését és elméletének tüzetes tanulását. Mert a nevelés talán nemcsak a „komoly pszichológiai alapon“, de az ép oly komoly fysiologiai alapon is nyugszik!

Aztán gunyt és lenézést érdemelnek a „tudományos életet elő és öntudatos nevelői munkát végző tanár“ (!) részéről a testgyakorlatokat kedvelő igazgatók! „De tény, hogy a komoly pszichológiai alapon nyugvó paedagogia (és logica) nem valami erős oldala mai gymnasiumaink“ néhány tanárának.

Bocsánatot kérünk olvasóinktól, hogy a cikknek előttük is világos tévedéseiről ily terjedelmesen irtunk. Azonban a cikknek érdemetlen fontosságát a „Tanár-egyleti Közlöny“-ben való megjelenése és czáfolatlan maradása adott.

De a cikknek szakszerű tanácsait mi is czáfolatlanul hagyjuk, mert a mi lapunkban csak nem kell komolyan venni egészen egy oly cikket, mely a magas-ugrás ellen szól, melynek írója még a középiskolai utasításokat sem látta, kinek nem tudom tájékozatlansága, vagy ebből származott bátorsága-e a nagyobb!

Porzsolt Jen³.

Berzeviczy a testi nevelésről.

A volt kultuszminiszteri államtitkár állása elhagyása után sem feledkezik meg ügyünkről. Jan 29-én tartott magvas beszédében a következőleg emlékezik meg a testi nevelésről és a kiállításnak testgyakorlati részéről:

„A túlterhelésről ezuttal is, mint minden alkalommal sok szónok beszélt. Nekem már annyiszor volt alkalmam erre vonatkozó nézeteimet a t. ház előtt kifejtetni, hogy nem akarom t. képviselőtársaimat ennek ismétlésével untatni. (Halljuk! Halljuk!) Csupán arra kérem az igen t. vallás- és közoktatásügyi miniszter urat, hogy miután változatlan meggyőződésem az, hogy a túlterhelés ellen nemcsak negatív, de pozitív rendszabályokkal is, nevezetesen jobb, czélszerűbb testi neveléssel kell küzdeni, ennél fogva méltóztassék a testi nevelésre nézve az utóbbi időben tett több rendbeli kezdeményezéseket kellő figyelemben részesíteni. (Élénk helyeslés.)

Egy más kérést is kell az igen t. miniszter urhoz intézennem a millenáris kiállítás tanügyi osztályának eredeti programjából, valószínűleg pénzügyi nehézségek alatt némely dolgok töröltettek, hogy e programban némi változás történt. Így nevezetesen töröltetett a mintatornacsarnok, a mintaszerű népiskola és óvoda.

Egyáltalán nem akarom azt állítani, hogy nem tudnék képzelni a közoktatási ügyre közvetlenül gyümölcsözőbb beruházást egy kiállításnál, de ha már millenáris kiállítást rendezünk, ha a kiállításon közgazdasági haladásunkat a maga teljességében imponáló méretekben mutatjuk be: akkor reputációnknak tartozunk azzal, hogy szellemi kulturánk, különösen közoktatási ügyünk bemutatására ugyanannyi gondot és megfelelő költséget fordítsunk.“ (Helyeslés jobbfelől.)

A „Testgyakorlók disztornája.“

A „Magyar Testgyakorlók Köre“ f. hó 3-án d. u. 5 órakor tartotta meg — a Markó-utcai főgymnasium torna termében — évi disztornáját. Az anélkül is kis termet zsufozásig megtöltötte a nagyobb részt hölgyekből álló, szíves közönség.

Az estét a fölvonulás után Bockelberg Ede vezetése alatt ügyesen összeállított szabadgyakorlatok előzték meg. Ezután szertornázás következett.

1-ső csapat Müller Dávid vezetése alatt magas korláton, 2-ik Schey Ernő vezetése alatt lovon, 3-ik csapat rézsútas létrán.

Ezután következtek a versenyek.

Első verseny: magas korláton képzettek részére; két előírt gyakorlat, (melyeket Müller Dávid mutatott be versenyen kívül) és egy szabadon választott gyakorlat. I-ső Kakas Gyula (nagy ezüst érem, egyleti tiszteletdíj és Müller Dávid ur által adományozott tiszteletdíj, egy remek vas bot.) II-ik Vichra Henrik (kis ezüst érem.) III-ik Horváth István (bronz érem.)

Második verseny: magas ugrás haladók részére. I. Otta Nándor (n. ezüst érem) 170 cm. II. Rintel Géza (kis ezüst érem) 170 cm. III. Schwartz Iván (bronz érem) 165 cm. Otta és Rintel között, miután a 175 cm-et mindketten ledobták, a szép testartás döntött.

Harmadik verseny: súlyemelés kezdők részére, 30 kilós ruddal. I. Mocsáry Ottó (nagy ezüst érem) 33 emelés. II. Kornya János (kis ezüst érem) 32 emelés. III. Veisz Lajos (bronz érem) 26 emelés.

A versenyek után egy minta csapat mutatta be ügyességét a lovon Müller Dávid vezetése alatt melynél ugyancsak kitétek magukért Müller Dávid, a kis Kakas Gyula, Vichra Henrik és Spitz János.

Sorra következett a birkózás, melyben két pár vett részt. I. Horváth István és Beck Arthur; Horváth oly hevesen támadta meg Becket, hogy oldalszűrést kapott és a birkózást nem folytathatta. II. Kornya János és Lengyel Béla közt 10 percnyi idő után a küzdelem eldöntetlen maradt.

Az estét a nyújtón szabadornázás zárta be, a melyben ismét Kakas Gyula, Müller Dávid, Vichra Henrik és Spitz János Ferencz bizonyították be legjobban ügyességüket hajmeresztő mutatványaik által.

Középiszkolai tanulók idegessége.

Ily czimen irt Dr. Schuschny Henrik, a budapesti V. ker. állami főreáliskolának iskolaorvosa a közel multban egy tanulmányt, melyben a nevezett intézetben 205 tanulót az elmúlt tanévben megvizsgálván, kutatásainak eredményeiről igen fontos és egyaránt érdekes tapasztalatokat közölt:

Értekezésében elsőben is kimutatja, hogy a megvizsgált 119 alsó és 86 felső osztálybeliek közül:

normális idegrendszerrel bir	40·9%	37·2%
ideges diszpozícióval bir	12·7%	5·8%
diszpozíció nélkül ideges	6·9%	15·9%
diszpozícióval ideges	39·5%	41·1%
ideges	49·4%	57·0%

összesen tehát 52·6% ideges tanuló van.

Ráutal továbbá arra, hogy az idegességre való hajlamot a hibás nevelési rendszer, az ideges környezetnek s a szeszitalok élvezete, a helytelen táplálkozás valamint azon törvény is növeli, mely minden gyermeket arra kötelez, hogy 6 éves korában megkezdje az iskolázást, akár eléggé fejlett erre, akár nem. Hibáztatja továbbá a mai iskolai (különösen az alsóbb osztályokban) a szaktanári intézményt sok házi feladataival együtt mint oly tényezőket, melyek a tanulók idegességére befolyanak. Az idegorvosok ugyanis azt állítják „hogy a modern tanterv az idegek túlterhelésével jár“.

Ezekkel szemben Schuschny dr. mondja, hogy a túlterhelésnek egyik főoka az, hogy a tanulónak nagyon kevés a szabad ideje s hogy azt a szabad időt melyet az iskola még megad, ritkán használja ki helyesen. Panaszodik, hogy a testi erő fejlesztése érdekében még mindig nem történik elég, és igazán furcsa, de egyuttal jellemző is, hogy mégis akadnak komoly (!) pedagógusok, a kik azt is sokalják, a mi eddig történt Panaszában a szülők ellen is fordul azt mondván, hogy „ugyan hány okos szülőnek van kellő gondja a testi nevelésre is“, hogy egy sával hiszik azt kiegyenlíteni; hogy sok szülő abban a hiszemben van, hogy az iskola tornaóráin megtörténik a testi nevelésből is annyi, a mennyi éppen kell. Sőt hogy sokan még azt is fölöslegesnek tartják. Nem csak hogy kötelezett tantárgynak nem tekintik, hanem évenként tekintélyes azon szülők száma, kik fiaikat a torna alól felakarják mentetni.

Értekezésében követeli az iskolai testi nevelés reformját az iskolai játékok belevonásával a mitől aztán az egész rendszerben több frisseséget vár. E mellett a korcsolyázásra az uszásra és kirándulásokra helyez nagy súlyt, azt mondván, hogy itt „az ifjuságnak csak eltorpülő kis része otthonos“. Sürgeti a tornafelügyelői intézményt, mivel nálunk a tornatanítás minden felügyelet nélkül történik. Teendőjük volna oda hatni, hogy a tanár megkedveltesse a tornát az ifjusággal s hogy tanítása feleljen meg a torna szellemének és kikerültesenek annak kinövései. Nagyon fontosnak tartja továbbá az iskolaorvosi intézményt s evvel kapcsolatban az egészségügyi ismeretek terjesztését.

Bennünket tornászokat az értekezésnek éppen a testi neveléssel foglalkozó része érdekel. Kiváló örömmünkre szolgál az, hogy szerző az iskolai testi nevelés érdekében ily melegen felszólal. annál inkább mert belőle következtetni véljük, hogy már hazánkban is a testi neveléssel foglalkozó szakembereken kívül egyéb intelligens elemek szintén elismerik a test ápolásának szükségességét.

Dr. Schuschny nagy gonddal és nem kisebb fáradsággal összeállított statisztikai adataiból kiteszik, hogy mint iskolai orvos nem viseli e nevet hiába, hanem

csakugyan sokszor megfordul az intézeti ifjuság között s annak testi épségéről tőle telhetőleg gondoskodik. A tornázás aluli felmentéseket is meghányja-veti s jótékony működése itt is észlelhető. Mert hát valljuk meg őszintén, orvosaink legnagyobb része könnyen kiállítja a hozzá forduló tanulóknak a tornázás alul való felmentését célzó orvosi bizonyítványokat. Pedig az orvosok mint e tekintetben elsőrendű tényezők ilyenkor nagyon sok esetben egy kis jóindulatu s felvilágosító rábeszélés révén számos vézna testalkatu tanulóval megkedveltetnék a tornát, ami által nem ritka esetben talán az életnek is megtartanók őket.

Schuschny dr. ezen tanulmányában megmutatta, milyen fontos és hálás szerepe van a buzgó iskolai orvos-tanárnak egy intézetben s milyen missiót teljesíthet az itt a testi nevelés emelése körül. Mindezekért üdvözljük őt ebbeli működésében, melyhez ha mások nem, legalább mi szegény tornászok sikert és kitartást kívánunk neki a jövőben is.

Dr. O. J.

A belgák az iskolai testgyakorlatokról.

A belga „Iskolai testgyakorlatokat-terjesztő királyi szövetség” melynek immár ezernél több tagja közt számos tekintélyes orvos is van, minden évben kongresszust tart valamelyik városban, melyben a tagok előadják tapasztalataikat, s megvitatják a testi nevelés legfontosabb kérdéseit.

A legutóbbi kongresszust Thuinban tartották, s ezen Cooremann orvos a kerékpározás, úszás, korcsolyázás és gyaloglás körül szerzett tapasztalatairól tett jelentést, melyeket az alábbiakban kivonatossan közlünk:

„Sajnos, hogy a kerékpár még mindig nagyon drága s így nem sokan élvezhetik előnyeit, melyeket mérsékelt üzése nyújt. A kerékpározás nagyon hasznos a lélegzésre, hathatós gyógyszer a vérszegénység, sápadtság és görvély ellen. Bauchard orvos egy oly vérszegény s gyöngé embert gyógyított meg általa, kit kezdetben neki kellett föltenni a gépre, mert nem volt annyi ereje, hogy magától felugorhatott volna.

„A kerékpározás elősegíti s szabályozza az emésztést, megszünteti a köszvényt, s csökkenti a fölösleges kövérséget. Továbbá nagyon enyhítőleg hat az idegekre, s főképp azoknak ajánlatos, kik túlsok szellemi munkával foglalkoznak. Akerékpározó szinte automaticusan működik, kedélye megnyugszik, s nagy gyönyörűséget talál abban, hogy messze térségeken gyorsan átsuhan. Minden egyéb gondolatról ment lévén, agyát csak tagjainak mozgása veszi igénybe, léleklése egyenletes nyugodt, ami megpihenteti szellemét is. Tissie orvos tapasztalatai szerint a kerékpározás fölülte elősegíti a vérképződést, a fehérnyét gyorsan vérré s a viszeres vért üteres vérré alakítja.

„De mindezek a jó eredmények a kerékpározásnak csak mérsékelt óvatos üzése s az egyén fejlődésének figyelmen kívül nemhagyása által érhető el. Tizenkét éves gyermek például föltétlenül eltiltandó a kerékpározástól, mert csontszerkezete még nem eléggé erős, izomrendszere nem eléggé kifejlett a légzőszerveinek még nincs meg a kellő ellenálló képessége. A 12—16 éves gyermeknél a tulajdonképpeni értelemben vett testgyakorlat és a játékok idéznek elő kedvező eredményt. A 16 éves ifjú már kerékpározhatik, de csak jó kerékpárral, azaz olyannal, mely a lehető legkevesebb rázást okozza. Mert az ifjakkal különösen a fiatal lányoknál

sokszor káros visszahatást szül. A telegummmal kerített kerekek tehát mellőzendők, mert ezek az erősebb rázáson kívül a leküzdendő fáradtságot nagyon is a lábra, a térdre és a kéz-fejre lokalizálják, míg az üres gummiöv az egész testre elosztja.

„Ami a testtartást illeti: kényelmes ülés, kinyújtott kéz, a fogókra könnyedén fektetett tenyér, (megjegyzendő, hogy a fogóknak lehető távol kell állniuk egymástól, nehogy az egymáshoz közel álló karok összeszorítsák a mellet) egyenesen tartott testtörzs, párhuzamos, kinyújtott láb (a lehetőleg mélyen alkalmazott hajtókészüléken). Ez az egyedül ésszerű testtartás.

„Ami pedig a gyorsaság határát illeti, számos orvos összhangzó véleményo szerint kifejlett erős ifjak (mert mindig ifjakról van szó) óránként legfőlebb 18—20 kilométert engedhetnek meg maguknak, kevésbbé fejlettek pedig legfőlebb 15 kilométert. Leányok még ennél is kevesebbet, s azt is csak nagyon jó uton.

„Határozottan kárhóztatandó, hogy némely intézetben az ifjakkal túlhajtják a kerékpározást az által, hogy record-leverésre képzik őket. E sportból a „túlsok” könnyen megárthat, kivált még teljesen ki nem fejlődött ifjakkal.

* * *

Úszás és korcsolyázás. Azt hiszem a legkisebb ellenvetés sem tehető az ellen, hogy a testgyakorlat e két neme be ne vitessék az iskolába, föltéve, ha erre alkalmas helyek vannak. Az úszást nyolcz, a korcsolyázást tíz éves korukban kezdek a gyermekek.

A gyaloglás. Őszinte hívei vagyunk annak, hogy a gyaloglás és a futás az egészségügy követelményein belül üzessék, de a leghatározottabban ellenezzük azt a sportot, mely a gyermekből lovat akar nevelni. A rosszul értelmezett gyalogló- és futó-sport a gyermeknél súlyos szívbántalmakat szokott előidézni, s ennek dacára némely intézetben oly futóversenyeket szoktak rendezni, hogy a gyermekek teljesen elfuló lélekzettel s szívdobogással érnek a célhoz. A szívdobogás legtöbbször 14—16 éves ifjakkal szokott beállani, abban a korban, mikor a szívüregéknél aránylag gyorsabban fejlődik a szív térfogata. Emellett a túlhajtott futás vérkeringési, emésztési, idegzavarokat, fejfájást okoz, s könnyen megrepesztheti a kisebb véredényeket. Ez különben minden túlhajtott testgyakorlatra nézve így van.

Csónakázás. A csónakázás nyáron kitünő testgyakorlata a serdültebbeknek; hatalmasan fejleszti a törzset, karokat s lábakat, ha ennek szilárd támasza van. Hathatós kiegészítője a gyalogló-sportnak. Ez a lábakat, a csónakázás a felső testet fejleszti és erősíti.

A tulajdonképpeni sport-játékok. Anglia és Franciaország kezdenek rájönni arra, hogy a football, a rugley, a cricket, a barette stb. nem valók az iskolába, mert egyrészt fölülte kifejlett izomzatot, gyorsaságot és erőt igényelnek, másrészt nincsenek arányban az ifjak ellenállási képességének fokával, nem számítva azt is, hogy súlyosabb következményü balesettel járhatnak.

„Mindézt egybevéve, legajánlatosabb az iskolában a mérsékelt gyalogló- és futó-sport. A kerékpározásnak és csónakázásnak az a hátránya, hogy nem gyakoroltatható, nem tanítható párhuzamosan és egyformán mindenkivel, az úszás és a korcsolyázás pedig szigorú felügyeletet és nagy felelősséget követel. A főntebb említett sport-játékok teljesen a cluboknak engedendők át s az ifjak oly sportot üzzenek, mely szelidebb karakterü háziasabb, kevésbbé izgató s kevésbbé brutális. Erre már Angliában is rá kezdenek jönni.

Nyitray.

Müller Dávid.

Hazánk egyik legkiválóbb tornászát mutatjuk be képen is, ki a sportnak majdnem minden ágában kitűnő eredményeket ért el és már eddig is 75 díjat vitt ki magának.

Müller Dávid 1867 decz. 16-án Budapesten született. Atyja a kereskedelmi pályára szánta. El is végezte a kereskedelmi akademiát, s menten — czéljához hiven — irodába lépett. Főnöke, ki a nemes testedző sportnak lelkes híve volt, fiatal gyakornokában csakhamar felfedezte a kiváló testi ügyességet és arra bírta a még csak 17 éves ifjút, hogy a Nemzeti Tornaegyletben lépjen be és a tornászat terén igyekezzék ügyességét fölhasználva, mind magának, mind pedig hazájának babérokat szerezni. Itt csakhamar ügyessége által előtornázó lett belőle és ez kiinduló pontja lőn a sport terén kivívott fényes karrierjének.

1887-ben az Athleta Club egyik versenyén mulatta be nyilvánosság előtt tehetségét; mikoris a 7864 m-es kitaró futást 29:50 alatt tetta meg. A következő évben pedig a II. Országos tornaverseny alkalmával a közönséget szinte elragadták remek torna mutatványai. 1888-ban alakította néhány sport társával, a Testgyakorlók körét, melynek elnöke is volt 1890-ig, 1892-ben nyerte el véglegesen, a Szegedi torna egylet által kiírt, országos bajnoki címet, melyért már 10 év óta küzdöttek, megvédvén 3 ízben. Remekül kifejlett izmai arra indították Strobl tanárt, hogy több szobrához őt választotta mintául. Kivált ő ezeken kívüli a vivás, gyors- és mű-kerékpározás terén is. *) Jelenleg igen gyakran látjuk a Korcsolyázó egylet jégpályáján nehezebbnél nehezebb figurákat sikeresen próbálgatja, annak daczára, hogy csak az idén tanult korcsolyázni.

Sokat köszönhetünk neki a tornászat terén kifejtett tevékenységéért, melynek ápolója volt minden tekintetben. A legszebb eredménye munkásságának a mozgé-

*) Egyidőben kapitánya volt a Hunnia Bicycle-clubnak is.

kony Testgyakorlók Körének megalapítása, mely egyetlen e havi versenyén csodálatra ragadta a közönséget merész tornagyakorlataival.

F.

Iskolai korcsolyaverseny.

A budapesti VII. ker. állami főgymnasium ifjusága Collaud Ferencz torna-tanár vezetése alatt február 2-án délután korcsolya-versennyel összekötött jégünnepélyt tartott, melyben a tanulók ügyességgel, kitartással és rendíthetetlen jókedvvel bizonyították előszeretetüket a sport eme kellemes neme iránt. Nem kimélve időt, fáradságot, teljes odaadással igyekeztek e délutánt kellemessé tenni a megjelent diszes, nagy közönségnek és maguknak.

Elősegítette az ünnepély sikerét a mintegy 900 m. területű tágas s jól gondozott intézeti jégpálya, melyen az ünnepély következő sorrendben tartatott meg:

Kezdők versenye
120 m. I. Berán József I. o. t. II. Schlesinger Alajos I. o. t.

Két éves korcsolyázók versenye. 180 m. I. Klekner Károly II. o. t. II. Polgár Mihály II. o. t.

Három éves korcsolyázók versenye. 300 m. I. Klekner Mihály III. o. t. II. Lese-diczky Kálmán V. o. t.

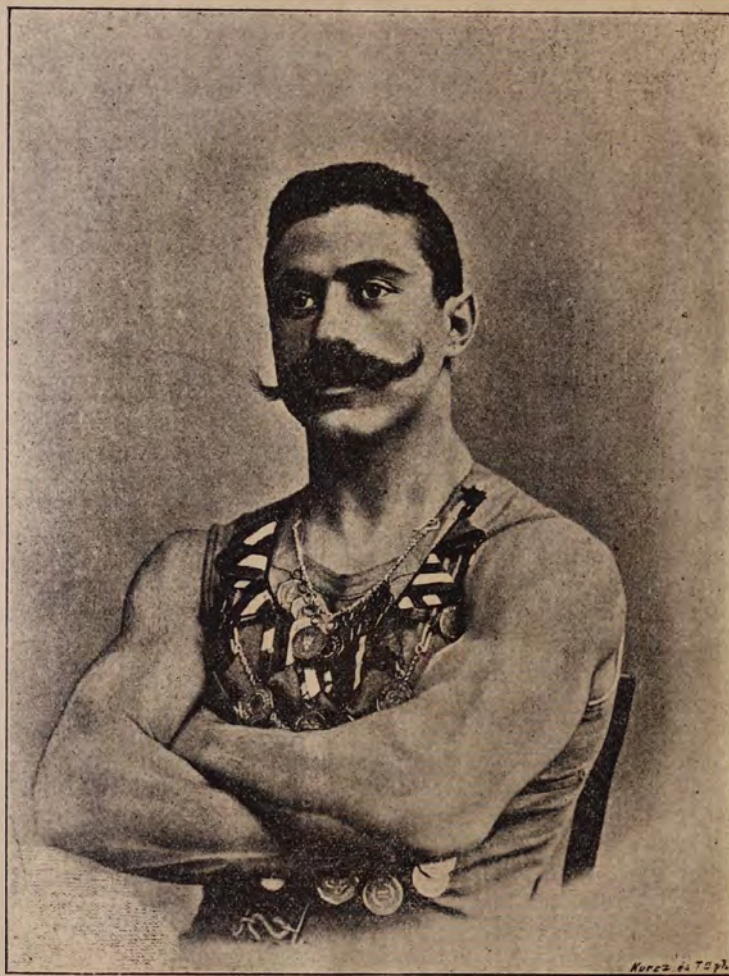
Haladók versenye. 480 m. I. Talapkovits Aladár V. o. t. II. Durmann Jenő V. o. t.

Távverseny. 600 m. 5-en indultak I. Hallay

Béla V. o. t. versenyen kívül (versenykorcsolyán). Győztes Talapkovics Aladár V. o. t. II. Lesediczky Kálmán V. o. t.

A rendezőség igen kedves díjakkal lepte meg a versenyzőket; volt ezek közt írószer készlet, papirnehézék, pénztárcza, tintatartó, papírvágókés, stb. melyeket dr. Cherven Flóris intézeti igazgató ur osztott ki szép beszéd kíséretében.

A versenyek után szép látványt nyújtott a mintegy 100 álarczos és jelmezes tanuló felvonulása. A színes lampionok, lobogó fáklyák még inkább emelték a tarka kép hatását, melyben annyi lelkesülés, pajzáság és gondtalanság törhetett utat magának.

MÜLLER DÁVID.

Különfélék.

A fővárosi játéktereket illetőleg a sok kérdezősködésre válaszul a következőket jelenthetjük. — A tanügyi osztály vezetője Rózsavölgyi Gyula tanácsos már a múlt nyáron felkérte a tanügyi bizottság több tagját, hogy az egyes kerületekben szemelnének ki alkalmas tereket az iskolai játékokra nézve. E bizottság munkássága mellett a tanácsos ur nem régen még az egyes kerületi iskolaszékeket is felszólította javaslatteletre. A vásárcsarnokok felépítésével a piaczoktól megszabaduló tereket az ügy iránt mel. gen érdeklő tanácsos ur játékterekébe rendezi be. Azonban azon kérdésre, hogy már e nyáron lesznek-e játéktereink, nem merünk igenel felelni.

Báró Eötvös József és a korcsolyázás. A budapesti korcsolyázó-egyletnek 25 éves jubileuma alkalmából, most hagyja el a sajtót egy díszes emlékkönyv, melyet dr. Küffer titkár szerkesztett. Az érdekes könyvben el van mondva, hogy mily nagy nehézséggel jött létre a korcsolyázó-egylet 1869-ben; 1869. decz. 2-án kezdődött meg a korcsolyázás a városligetben, hol csak önhatalmulag foglalták el a tó mostani korcsolyázó jegét. Itt azonban az volt a baj, hogy a sok inasgyerek ott lábatlankodott félkorcsolyákon, az urkorcsolyázók haragjára. Néhány nap mulva a lapok útján mégis hirül ment, hogy a ligetben egy nagy „verkli“ mellett, melyet Andrássy Manó grófné adott kölcsön az egyletnek, a korcsolyázás nagyszerűen ment végbe. A verkli forgatásához sem volt még akkor az egyletnek pénze s így a fiatal választmányi tagok voltak kénytelenek felváltva verklizni. Ezt meghallotta Eötvös József báró egykori kultuszminiszter s kiment két leányával nézni a korcsolyázókat, kik nagy érdeklődéssel kísérték az akkor nálunk még új sportot. A választmányi tagok látván az érdeklődést, küldöttségileg mentek fel a miniszterhez, hogy engedje meg leányainak a korcsolyázásban való részvételt. A mama ellene volt, éppen így az öreg háziúr is, ki akként fejezte ki magát, hogy a „kuszkolondizás“ nagyon egészségtelen dolog. Erre azonban Eötvös báró kijelentette, hogy a tiszta levegőben való mozgás csak a javára szolgálhat az egészségnek és megengedte a bájos bárókisasszonyoknak, hogy korcsolyázzanak. Ez hirül ment a pesti előkelő körökben, és pár nap mulva egy egész sereg szebbnél szebb fiatal hölgy vett részt az új sportban.

A budapesti III. ker. torna- és vivó-egylet a tagok élénk részvétele mellett jan. 27-én tartotta meg évi rendes közgyűlését. A tárgyalás alá került évi jelentés és zárszámadás szerint az egylet örvendetesen haladt. Volt 53 rendes és 15 pártoló tagja. Az 1894 évi bevétel 909 frt 30 kr, a kiadás 604 frt s így a maradvány 305 frt 30 kr volt, míg az előző évben a bevétel 732 frt 55 kr volt. Az évi jelentés és a számadások jóváhagyása után a közgyűlés a régi tisztikart újból megválasztotta; a választmányi tagok is nagyobb részt az előző évben volt választmányi tagok közül kerültek ki. Elnök lett Stern József dr., alelnök Sziklai Salamon dr., titkár Ruda Győző, pénztáros Adler Károly, ellenőr Jassovitz Lajos, szer. táros Pösztinger Mándor, orvos Mittelmänn Bernát dr., zászlótartó Fazekas János, művezető Babel Rezső. Választmányi r. tag: Deutsch Adolf, Fazekas Lajos, Fein Fülöp, Hugl György, Jassovitz Gyula, Kovács Rezső, Nebenführer József, Vörösváry Ödön. Póttag: Augenstein Miksa, Schütz János, Sitz Géza.

A tisztviselőtelepi jégpályáról. A Tisztviselőtelepen a „Telepi Torna Egyesület“ jégpályáján naponként pezsgő élet uralkodik. A kitünően elkészített mesterséges

jégpályán igen előkelő közönség hódol a korcsolyázás nemes sportjának. A főváros messze vidékéről szívesen fölkeresik e jégpályát, hol este 8 óráig a közeli Ganz gyárból szolgáltatott villamos világítás mellett korcsolyázhatnak. — A kezdő korcsolyázók alapos oktatásban részesülhetnek, a mennyiben az egyesület elnöksége igen jeles szakértőt szerződtetett Götz korcsolya-mester személyében. A jégpályán ugy délelőtt 12 óráig, mint délután 3 órától 8 óráig lehet korcsolyázni, van a jégpályán kényelmes melegedő csarnok is, hol hűsítő ita. lokról gondoskodva van.

Az aradi csónakház kibővítése. A „Maros“ egyesület tagjainak száma annyira felszaporodott, hogy jövőre a Marosparton levő mostani csónakház már szűknek bizonyult a tagok felszereléseinek befogadására. Az egyesület folyamodott a városhoz a csónakház kibővítésére.

Sportbál Győrött. A győri csónakázó egylet, vivó- kör és a győri korcsolyázó egylet által február 16-án rendezendő sportbál előkészületei nagyban folynak. A legszélesebb körű intézkedések tétettek, hogy a bál sikerüljön. — A vidádó termei sportjelvényekkel díszítetnek fel, sőt még két angol race négyvezős hajót is elhelyeznek a teremkarzat oldalán. Tekintve a győri sport-egyletek nagy taglétszámát és a már megtörtént előjegyzéseket a bál rendkívüli fényes és látogatott lesz. Bálbizottság: Kisgeszényi Szabó István a vivó kör igazgatója; Hets Antal a győri csónakázó és korcsolyázó egyletek igazgatója; Dr. Mihály Ferencz, Dr. Németh Rudolf Dr. Kautz Gyula. Veöreős Boldizsár, Brujmann Samu, Dr Kuncz Jenő és Winkler Izidor. A gyönyörű és értékes táncrend zománczozott sportjelvényeket ábrázol, egyleti lobogókkal egy paizs-ra alkalmazva. A fővárosi és vidéki sportegyletek nagyon érdeklődnek ezen érdekes és fényesnek ígérkező bál iránt.

A kassai kerületi tornaverseny végrehajtó bizottsága a m. hó 16-án Péchy Zsigmond főispán elnöklete alatt tartott ülésen intézte el a végleszámolást a torna- verseny költségeiről, melynek eredménye a következő Bevétel. 1. Kassa sz. k. város törvényhatóságának adománya 500 frt. 2. Jegyekből befolyt 1549 frt 8 kr. 3. Emléktárgyakra 5 gyűjtőiven 83 frt 90 kr. 4. Péchy Zsigmond főispán ur adománya 25 frt. 5. Kassai torna- és vivóegylet adománya 50 frt. 6. Kassai keresk. és iparkamara adománya 25 frt. 7. Kassai takarékpénztár adománya 25 frt. 8. Kassai fogyaszt. és italmérési bérlők adománya 10 frt. 9. Jakab Péter ur 5 frt. Összesen 2272 frt 98 kr. Kiadás. Összesített tételek 2011 frt 63 kr. A készpénz maradvány 261 frt 35 kr. A készpénz maradványra nézve az határozatott, hogy mint „Tornaverseny“ alap egy helybeli pénzügyintézetnél elhelyeztessék és a tankerületi kir. főigazgatóság által kezeltessek. A 178 frtba került 3 amerikai vasnyújtó közül az egyik a helybeli áll. főreáliskolának, a másik a főgymnasiumnak illetőleg a városi tornaiskolának, a harmadik az áll. polgári fiúiskolának adatott. A legnagyobb örömmel veszünk tudomást ez elszámolásról, mert szépen kitűnik belőle, hogy a jól rendezett tornaversenyek számadásai még nyereséggel zárhatók be. 439 frt nagy összeg; a mi sportversenyeknél ritkán mutatható fel ily fölösleg. Az igaz, hogy a nemes adományozók tették csak lehetővé e szép eredményt, minden igaz hazafi hálás köszönetét érdemelve ki áldozatkészségükkel.

A „pozsonyi tornaegylet“ folyó évi rendes közgyűlését január 19-én tartotta meg a tagok élénk részvétele mellett. Az egylet elnöke Pirchala Imre kir. kath. főgymn. igazgató behatóan foglalkozott megnyitó beszédében az egylet céljával és egyuttal azon örömeinek

is kifejezést adott, hogy az egyesület a lefolyt évben észrevehető haladásnak indult, de még el kell jönni azon időnek is, midőn igazán virágozni fog, mert a tudósok hangsúlyozzák, a műveltebb közönség pedig fölfogja a tornaszat hasznát, s mindinkább szükségét érzi a testi edzésnek. Erre vall az is, hogy az újabb időben a műveltebb államok az iskolás gyermekek testi nevelésére mindegyre nagyobb gondot fordítanak és ennek eszközüül a tornát és a szabadban való játékot tartják. Azonban amit a testedzése és az egészség fentartása tekintetében a gyermekek megkezdettek, azt folytatni a férfiak tartoznak, s ennek a célnak szolgálnak a tornaegyesületek. Ezen lelkesen megélt beszéd után az egyesület tisztviselői olvasták föl jelentéseiket a lefolyt évi működésről, melyekből kitűnik, hogy az egyesületi tagok száma: tiszteletbeli 2, alapító 3, rendes 90, pártoló 11, összesen 106. A rendes tagok 8 hónapon át, januártól—május és októbertől—december végeig hetenkint 3 óránként, 3 csapatban, összesen 84 órában 1553-an, átlag óránként 18-an tornáztak. — Az év nyári hónapjaiban pedig tekézték hetenkint kétszer a „Kávé-kert“ben. Az egyesület múlt évi bevétele 1047 frt 96 kr., kiadása 560 frt 17 kr, pénztári maradvány 487 frt 79 kr. Az egyesület vagyona készpénzben, tornaszerekben és behajtható künnlevőségekben 854 frt 95 kr. — A tisztviselők jelentésének tudomásul vétele után tiszteletbeli tagjává választotta több éven át működött buzgó és lelkes művezetőjét Exner Győző jelenlegi székesfehérvári áll. főreáliskolai tanárt, és jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott a helybeli hírlapok szerkesztősegeinek, mert az egyesület közleményeit bérmentve tették közzé, valamint Bérczy Ede jelenlegi szegedi áll. főreáliskolai tanárnak, ugy Hittel

Aurél rendes tagnak az egyesület érdekében kifejtett tevékenységökért. — Határozattá lett, hogy a nyáron megkezdje a szabadban való labdázást és hogy a tavasszal nyilvános tornázást rendez. — Több folyó ügy elintézése után a volt tisztikar lemondott, mely buzgó működéséért szintén jegyzőkönyvi köszönetet nyert, s az új tisztikar elnökének sikerült Taller Pál kir. tanácsos és polgármesterhelyettest megnyerni, kit a város közönsége igen kedvel.

A ski győzelme. A budai, ugynevezett „lábszánegyesület“ roppantul elkésztette, hogy a kutyvölgyi kőrház építésénél nyert földet a Szent János-kórház közelében levő — télen jégpályául, nyáron pedig Lawn-tennis-térül szolgáló — földmélyedés betömésére fordítja a város. Ha a mélyedés tömését egészen befejezték volna a budai közönség kedves és sportcélokra kiválóan alkalmas helyet veszített volna el. Felebezett lábszánegyesület a mélyedés betömése ellen mindenhova, míg végre sikerült kivinnie, hogy a város a tömést félbehagyta. Ennek öröme a budai tornaegyesület tegnap ülés tartott és budai korcsolya- és lábszánegyesület cím alatt új egyesületet alapított, melynek főcélja a „ski“-sport fejlesztése lesz.

A tornatanítók fizetési többlete. A középiskolai tornatanítók fizetésének rendszerítése csakis a jelenleg tárgyalás alatt álló költségvetés szentesítése után fog törvényerőre emelkedni, mind a mellett Wlassics Gyula dr. közoktatásügyi miniszter megengedte, hogy az önnálló tornatanítók számára a fizetési többlet a költségvetés szentesítése előtt már most az indennily terhére és idejére segély czímen kiutalványoztassék.

LIPIKI JÓDFÜRDŐ

(SZLAVÓNIABAN.)

Elsőrangú kutforrás és gyógyfürdőhely

Enyhe éghajlat.
Egyedüli jódhévíz a Continensen
64° Celsius

Az idény tartalma márcziustól október végéig.
Gyógyjavaslatok: A gyomor és bélcsatorna mindennemű hurutos bántalmánál, hólyagbetegségeknél, csuszos és köszvényes kóralakoknál, görvélykóros és különféle vérhajoknál.

Kiterjedt árnyékos park, saját gyógyzenekar, fedett sétány, díszes és kényelmesen berendezett szalodák és magángyógyintézetek.

100 vendégszoba.

Kitűnő étkezés mérsékelt árak.
Vasuti összeköttetés: Pakratz Lipik (cs. és k. szab. déli vasut), Okucan (m. kir. államvasutak.)

Képek és képkeretek a legnagyobb választékban a legegyszerűbbtől a legremekebbig való kivitelben legmérsékeltbb áron kaphatók esakis TINTNER MIKSA műtárában Bécs, I., Opernring 19.

Porzsolt Kálmán, Porzsolt Jenő és Porzsolt Lajos

összes munkái kaphatók a „Herkules“ kiadóhivatalában

Budapest, József-körút 5. sz.

Legújabb szerkezetű kerékpárok

Nagy választék valódi angol és német kerékpárokból.

Herbster Károly

raktárában

Budapest, Károly-körút 3. szám.
1894. évi árjegyzék ingyen.

FÖLDESZ L.

puskaműves

Budapest, Muzeum-körút 9 szám.

Ajánlja jó hírnevű

fegyvereit
kezeég mellett,

továbbá mindennemű **revolvereket** és teljes **vadászfelszereléseket.**

Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek. Javítások legolcsóbban számítanak.

KAJÁRI DEZSŐ

KARLSBADI

cipő-különlegességek

Budapest, Dorottya-utca 8. sz. a.

Ajánlja legdusabb választékban férfi-, női- és gyermek-cipő-árut a téli idényre

a legolcsóbb árak mellett. — Különös ügyelemmel

velocipédező, turista és hegymászó tornaczipókat, vadász-csizmákat

mindennemű bőr- és vászonból urak, hölgyek és gyermekek részére ugymint:

tiszti cipők, galoschnik v. gumiecipők, ugy szinte vízmentes cipőket és kényes lábba különlegességeket.

nagy választékban raktáron tart

Vidéki megrendelések mérték vagy minta-cipő szerint leggyorsabban eszközöltetnek.